

SZERKESZTŐSEG:

BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCA 38.

KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÖNK VISSZA.

CSAK ÉRDEMTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Védőre postán v. helyben házhoz hordva...

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, VI. DALSNYI-UTCA 31.

HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉR...

WALÓ KÖZLEMÉNYEKÉRT FOLYBESZÉLŐ...

FRANZOSÁGI NYELVÉRTÉKESÍTŐ:

John F. Jones & Co. 21 bis, Fash, Montmartre...

Mit akart a belügyminiszter Czepléden?

(F. A.) Ma arra a csodálatos felfedezésre kell jönnie Magyarországnak, hogy a magyar autonóm-közigazgatásnak tulajdonképpen nincs nagyobb híve Hieronymi belügyminiszter urnál...

akadhat olyan örült az országban, ki az elriasztó példaadásoképpen kifejtett alávaló alattomos brutalitásában az ő példaadó nemes intencióját észre ne vegye.

Hieronymi belügyminiszter megmutatta, hogy „már” a mai közigazgatás is eléggé korrumpálva van ahhoz, hogy általa a kormány, ha „komolyan” akar, a legfrivolabb módon járhatna ki a jöbismetű nemzetet és törvényeit.

Az esetet illeti, ezen a helyen nem ismerjük, bizonyosan ismeri azt ma már mindenki az országban s lehet, hogy a könnyen itélők már el is ítélték az előtérben levő szereplőket.

Ama bizonyos mértéke a jöletnek.

Egész világon azt hirdetik a pénzügyminiszterek és a közigazgatás tanárai, hogy az ország boldog, a hol az állam jövedelmei folytonosan növekednek, a nélkül, hogy az adót emelni kellene.

De ne fogjuk rá ezt az egész összeget a pálinkára! Vegyük csak a felet, mert hiszen a bor és sör-fogyasztás is örvendésmentes szaporodik szép hazánkban s aztán az elfogyasztott pálinka egy része is valami fogyasztóalkoholban egve pusztul el s így legfeljebb 2-2 1/2 millióeska árú pálinka lesz az, a mi mint élvezeti cikkéi teljesíti hivatalát.

ségi vidék oly eszeveszt nemzedéket küldött a sorozásra, hogy ezer hadkötelest közül csak 21-et lehetett besorozni. És mindezt, a mint a tudósok egyhangulag állították, legnagyobb részben, sőt csaknem kizárólag a pálinkának lehet köszönni.

Ha már most ez igaz, akkor hogyan higyük el, hogy a fogyasztási adóknak évről évre tapasztalható emelkedése a nép jóléti jele? azaz olyan jelenség, a min örülni lehet?

Az iszkósság korlátozása legkevésbé sem a legújabb kor találmánya. Mértékletességi egyeteket nagyon régóta vannak már és bámulatos eredményeket tudtak kivívni.

niczky Ferenc pestmegeyi főispánra, kinek „bizalmas” levelét az ülésben fel is olvasta. De Beniczky Ferenc főispán diszkrecionárius alakja mögül bizony világosan kimagaslak a nagy cselekedet értelmi szerzője, az államosítás veszélyét ilyen módon dokumentáló onzetlen belügyminiszter alakja.

Ha a belügyminiszter által Czepléden inszenzírozott Kossuth-hajszát nem az autonómia melletti tüntetésnek tekintendők, bizony egész más irányban fognak fel az egész czeplédi históriát. Elmondanánk, hogy milyen csudalatos, kábító, hipnotikus erjeje van a bécsi levegőnek s a magyar miniszteri bársonyszéknek. A ki annak a levegőnek mérges hassását megköstölja, a kit isten különös kegyelme, vagy saját stréber szerencséje abba a székbe beleültet, az mintegy varázsszóra felejt el hazáját, nemzetét; e felejtési minden hazafüli kötelességit, melyeknek érzetét a magyarok istene az utolsó magyar koldus szívébe is beleoltotta, — hogy eltanulja helyette a csuszó-mászó szolgásgót, a „Kiszíthand”-ot s a gyűlölettel vegyes reszketést a nemzet szívéhez és szabadságához tapadt „Kossuth” névtől.

De hát erre a beszédre nincs és nem is lesz szükség Hieronymi czeplédi stiklje miatt. Ő, miután a Kossuth Ferenc ellen indított undok hajszá által fényesen beigazolta a magyar nemzet előtt a magyar kormány hatalmi túltengését, miután példamutatás által jóindulatulag figyelmeztette a nemzetet az államosítás veszélyeire s a mai közigazgatás igazi hibáira, remélhetőleg kénytelen lesz kilépni abból a kabinetből, melynek törekvéseit és hatalmi megkasztoztát ilyen nyíltan és alaposan megkasztoztatta!

Az ellenőrzetlen vagyon.

Ilyen is Magyarországnak, pedig sokak millió, bár vitassák is az ellenkötött miniszterek és mások. Ezek a kószalok és a magánalapítványok. Amazok mennyiségét legalább megközelítőleg ismerjük. Ugyanis a vallásügyi miniszterium által készített 1892-ik évi — legutolsó — vagyonmérleg szerint a vallásalap vagyonértéke kitesz ingatlanok és hasznóhajtó jogokban becs- és tőkeérték szerint számitva 14,309,271 ft 64 kr; ingó vagyon értékét pedig 13,969,392,85 1/2 ft, tehát összesen 28,278,664 ft 49 1/2 kr, a melyen 997,989 ft 89 1/2 kr. teher fekszik; — a tanulmányi alap vagyonértéke pedig ingatlanok és hasznóhajtó jogok értékében kitesz 6,163,170 ft 78 krajczár, ingóvagyon, készpénz és követelésekben 6,107,338 ft 22 kr, együttvéve 12,270,509 ftrot, a melyen 309,986 ft 79 1/2 kr. teher nehezedik.

Ezen roppant vagyon 1848-ig a helytartótanács kezelése alatt állott. És erre vonatkozólag

az 1733: 70. tcz. akép intézkedett, hogy minden néven nevezendő kegyes alapítványra néve a számadások bekövetkeztével és a feletti felügyelettel, hogy az alapítvány végrehajtatik-e, ő felsége a felügyelet magának fenntartja s e végből a helytartótanács kebeléből egyméylek kiküldendők voltak, a kik az alapítványokra különös gondot fordítsanak. Az 1848-iki törvényhozás e felekedtet az egykoron túzetesebben intézkedni, azt az országgyűlés ellenőrzése alá nem rendelte, de miután az 1848: 3. tcz. szerint a helytartótanács teendői a miniszteriumokra szállottak — a közalapok kezelése a miniszterium vette át. A szabadságharc leküzdése után az abszolút hatalom tetre rá kezét; majd 1866-ban ismét a helytartótanács ügykörébe vonott; a magyar miniszterium visszaállítását után pedig a vallásügyi miniszterium kezelésé alá jötték ezen alapok, a többi közalap pedig az illető szakminiszteriumok ügykörébe osztaltak be.

A kezelésbeni változások nem vonultak el nyomtalanul e vagyon fölött. Házilag kezelt gazdasági lassankint leszereltek, felszerelvényei és a kisebb birtokokat elvártatták, a mezei gazdaságokra a bérleti rendszer hozatal be, értékpapírral különféle konverziók alá kerültek és mindezen műveletek folyamán a vagyonállag értéke nem szaporodott, hanem fogyott. Véghez vitettek pedig mindezek a törvényhozás tudta és beleegyezése nélkül. A kezelési mód is egyre sürűbb panaszokra szolgáltatót okot, úgy hogy a törvényhozás végre szülemét látta annak, hogy e vagyonra némi figyelmet fordítson. 1870. február 23-áról kelt határozatával a képviselőház bizottságot küldött ki, mely három albizottságra oszolva, ezen alapok jogi természetét felelt véleményét adandó. Ezen vélemények a vallás- és tanulmányi alapokról el is készültek, a „tisztelt ház”-ba is mutattak, de tárgyalás alá ez ideig nem vették; a többi ugynevezett kisebb alapokról, a szerb alapok és alapítványok, valamint az erdélyi alapokról a munkálatok ekkorig el nem készültek, vagy legalább nyilvánosságra nem hoztak.

Az ellenőrzetlen kezelés miatti panasz azonban meg nem szűnt, tehát 1880-ban a vallásügyi miniszterium előterjesztése ő felsége egy tizenöt tagból álló ellenőrző- és felügyelő bizottságot rendelt ki a vallás- és tanulmányi alapokat illetőleg, mely később tízenyolcra főláporitva, maig is fennáll. E bizottság hatásköre azonban elnevezésének egyáltalában nem felel meg, mert ellenőrző hatásköre nincs és csak javaslatok előterjesztésére van jogosítva, a miket azonban a miniszter követni nem tartozik. Nem lehet tagadni, hogy a bizottság szűkre szabott hatáskörében is sokat javított az alapok kezelésében, de a bizottság az alkotmányos ellenőrzés gyakorlására hivatott testületnek egyáltalában nem tekinthető s ennél fogva az érintett alapok ma napig is ki vannak vonva a parlamenti ellenőrzés alól; ezekről a miniszter a törvényhozásnak soha be nem számolt.

Még kevesebb felügyelet és ellenőrzés alatt állnak a magán alapok és alapítványok. A századok folyamán milliókra menő alapítványok tetteket külföldre vallási, tanulmányi és emberbaráti célokra, melyek kezelése káptalanok, testületek, társulatok, intézetek, sőt magánosokra is bízott az alapítványok által. De vajon ki ügyel arra, hogy ezen alapítvá-

nyok az 1790/1: 23. tcz. intézkedéséhez képest ad mentem fundatorum kezeltetnek-e? Vajon össze vannak-e írva ezen alapítványok, ki által és miképpen ellenőrzetnek azok, ki tudja azok számát, összegét, rendeltetését, kezelési módját? Ki vizsgálja át a számadásokat? Vajon a rendeltetésüket időközben metán vesztett alapítványok mi célra fordítatnak? Vagy állaguk, rendeltetésük megváltoztatásához kegy beegyezése járult stb.

Ime mennyi vagyon van törvényhozási ellenőrzés nélkül; pedig az országban, ha czéludatosan akarja intézni köznevelődési és emberbaráti ügyeit, ismernie kell a rendelkezésre szolgáló segédforrásokat. Tehát számba kell venni mindezeket, mert a magán alapítványok is az ország javára czélzó rendeltetésüknel fogva törvényhozási felügyelet és ellenőrzés alá tartoznak.

Kossuth Ferenc választói joga.

— Az Egyetértés tudósításának távirata. —

Czepléd, okt. 11.

Zajos közgyűlése volt ma Czepléd városának. Az a kinos ügy, amely napok óta foglalkoztatta a közvéleményt s amely újabb megdöbenté példáját nyújtja a kormány hatalmaskodásának, Kossuth Ferenc választói joga került napirendre. Bősége- sen ösmeretekes mindazok a mozzanatok, amelyek ez ügyben fölmerültek. Kezdeve azon az általános örömet keltő híren, amely Kossuth Ferenc választói jogosságát hozta meg, az úgy ama stádiumig, a melyben köztudomásulag jelenleg áll. — A mai czeplédi rendkívüli közgyűlésen felelősségre vonták Arányi rendőrkapitányt, a ki azzal védekezett, hogy főispáni rendeletre működött közre az odózus ügyben. A képviselőtestület megbotránkozva vett erőt tudomást, de a mentegetőzés daczára is azonnal elrendelte a kapitány ellen a fegyelmi vizsgálat megindítását.

A közgyűlés óriási érdeklődés mellett folyt le, a bizottsági tagok ugyszólván teljes számban jelentek meg.

Az Arányi ellen emelt vád a következő pontokban kulminált: a rendőrkapitány politikai ügyben működött közre, a központi választmány iratát magához vette és mindezek folytán inkorrekttül cselekedett.

Kollár Albert ügyvéd emelte a vádat s illetőleg tett jelentést a közgyűlésnek Arányi ellen, a kinek ez ügyben való magatartása nagy megütközést keltett s a bizottsági tagok éles szavakkal adtak kifejezést megbotránkozásuknak. A rendőrkapitány azzal védekezett az ellene emelt vádakkal szemben, hogy ő Beniczky főispán utasítására járt el és fel is olvasta a főispán bizalmas rendeletét, a mely kinos szenzációit keltett.

A mentegetőzés és a felváltott rendelet daczára azonban a képviselőtestület egyhangulag elrendelte Arányi ellen a fegyelmi eljárás megindítását azzal az indoklással, hogy a rendőrkapitány, mint városi tisztviselő, politikai czélokra használtatta fel magát hivatalos minőségében.

A határozat az egész városban meglegedéssel fogadták. Arányi azonban bejelentette felelősségit és többek előtt kijelentette, hogy ő biztosra veszi felmentését, mert a főispán áll a háta mögött.

KIS HIRDELTESEK

Ezen hirdetői rovatban minden szöveg... telefon 2342.

Minden hirdetés... telefon 2342.

Fialtal... Keresek... Házvesztőnek...

Erdélyi... Fűszerkereskedés... Házaladás...

Borsodmegyében... Vétel... Keresek... Alkalmazást keres...

Mellékfoglalkozást keres... Egy igen... Kereskedelmi... Házaladás...

Egy képzett... Lakás és bérlet... Egy fogat... Kunhegyesen...

Oktatás... Nevelőnői... Kiadó lakások... Astartal borokat...

Különféle... A Müller J. L. féle szaliczil-szajviz és fogpor...

Kossz portéka... Az elvált első pillanatban... Eladás... pénz-szerekrény...

Fűszerkereskedés... Házaladás... Halálhíradás...

Vétel... Keresek... Alkalmazást keres... Urasági inasnak...

Mellékfoglalkozást keres... Egy igen... Kereskedelmi... Házaladás...

Egy képzett... Lakás és bérlet... Egy fogat... Kunhegyesen...

Oktatás... Nevelőnői... Kiadó lakások... Astartal borokat...

Különféle... A Müller J. L. féle szaliczil-szajviz és fogpor...

Kossz portéka... Az elvált első pillanatban... Eladás... pénz-szerekrény...

Fűszerkereskedés... Házaladás... Halálhíradás...

Vétel... Keresek... Alkalmazást keres... Urasági inasnak...

Mellékfoglalkozást keres... Egy igen... Kereskedelmi... Házaladás...

Egy képzett... Lakás és bérlet... Egy fogat... Kunhegyesen...

Oktatás... Nevelőnői... Kiadó lakások... Astartal borokat...

Különféle... A Müller J. L. féle szaliczil-szajviz és fogpor...

Kossz portéka... Az elvált első pillanatban... Eladás... pénz-szerekrény...

Fűszerkereskedés... Házaladás... Halálhíradás...

Vétel... Keresek... Alkalmazást keres... Urasági inasnak...

Mellékfoglalkozást keres... Egy igen... Kereskedelmi... Házaladás...

Egy képzett... Lakás és bérlet... Egy fogat... Kunhegyesen...

Oktatás... Nevelőnői... Kiadó lakások... Astartal borokat...

Különféle... A Müller J. L. féle szaliczil-szajviz és fogpor...

Chocolade Küfferle... Budapest, Váci-utca 13. sz. Küfferle Józ. és Tsa.

SZÖNYEGEK... KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA... Budapest, V. Erzsébet-tér 11. szám.

Lényegesen leszállított árakon. Táblázat árakról: Mandula futók, Kokosz, Tapestry, Brüssel, Nyírott, Készletek, Kéz varrott szőnyegek.

OROSZ SZÉPÍTŐ... Crème Venus, Eugenie, Háfestőszor, Kaukázus bajuszpedró kivonat.

BUTOR... részletfizetésre a legolcsóbb árakon... Budapest, Deák Ferenc-utca 3. I. em.

3 férfiak... Szencziócs találmány! gyengeségi esetekben... Budapest, Dob-utca 52.

C. HERBERT... Herbert C. poudre de l'impératrice... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Venus crême... szor. kitűnő, teljesen ártalmatlan... Budapest, Erzsébet-utca 9.

HIRDETÉSEK... felvetetnek e lap részére a kiadóhivatalban... Budapest, Dalszínház-utca 1. sz.

Doering szappana... a bagolylyal... Budapest, Erzsébet-utca 9.

MME. S. A. ALLEN'S... HAJ RESTORER... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Eugenie... vörös folyékony arczkenő... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Titkos betegségeket... Dr. KAJDACSÝ... Budapest, Váci-utca 4. sz. I. em.

3 főt... karácsonyi ajándék!... Budapest, Erzsébet-utca 9.

hajnalka vagy hajszarv... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Eugenie... hinfőpor... Budapest, Erzsébet-utca 9.

ÉN CSILLAG ANNA... Budapest, Erzsébet-kört 64. sz. — Bécs, I., Seillergasse 9. sz.

HAJDINA-KÁSA... Budapest, Erzsébet-utca 9.

hajnalka vagy hajszarv... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Eugenie... hinfőpor... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Gummi... Budapest, Erzsébet-kört 64. sz. — Bécs, I., Seillergasse 9. sz.

HAJDINA-LISZT... Budapest, Erzsébet-utca 9.

hajnalka vagy hajszarv... Budapest, Erzsébet-utca 9.

Pályázati hirdetmény... Budapest, Erzsébet-utca 9.

GRANDE FINE CHAMPAGNE... COMTE DE LAGRANGE... BUTOR-ÁRJEGYZÉK... GÖMÖRI SÁNDOR... Budapest, IV. ker., belváros, váci-utca 11. I. em.

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában Budapest, VI., Szerencsen-utca 35. (az operaház átellenében).

1894 HUS... SZERKESZT... Pártkormány-e... Kérdés nemde... jelenlegi kabine... alkotása, mint pa... és Szapary-alkott... kétségkívül tesz... zedes mameluksz... ségbe vett át, hi... is tekintetünk. N... nak semmi oly p... párttalom kifeje... nem kőti a bizal... pártköz, csak a... gyülekezésh. D... Wekerle-kormány... nem a pártkorm... meg. Keletkezés... nul dult az egy... harca és a k... vallott program... között örökölt p... tébe, viszont me... elvi támogatását... zetés, mely az... a kormányt meg... párt vezetésének... lem vezérlésének... nagy általános... mányt, elsöben... szabadelvű töre... ménynek legkev... sőt a palamentu... vánított közö... inkább azért, m... mány törelvése... elemeket látta... lyeket minden... den nemzeti ha... nek ismert. Így... akkor volt legh... kezelt a parlan... leg, mikor min... igazában semm... Hat a mint... lennek vége, a... hető legtermész... nik. Mihelyt a... térre az oly... paizsával, mel... költői bírtoká... benne egyebet... kormányzatot,... teljesen erköle... építve. Mi is z... zat, az a dicse... Két évtizeden... mányok, a né... stívsával, a t... a szabad vála... sával szerzett... többséget, me... párttalom fog... Ez az erendend... szervezett ma... ben elvesztett... külső feltétel...